

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Bronisław
Nazwisko: Ryba
Miejsce urodzenia: Szerzyny
Data urodzenia: 13-07-1927
Imię ojca: Jan
Imię matki: Marianna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Bronisław Ryba od 5.03.1952 został objęty rozpracowaniem krypt. „Trójka” prowadzonym przez Wydz. IV UBP na m.st. Warszawę. Rozpracowanie dotyczyło „nielegalnej organizacji pod nazwą «Polska Szturmówka Chłopska»” (PSCh), „wciągania” do niej nowych członków i podejrzenia o zamiar zamachu na pracownika UB w celu zdobycia broni. Bronisław Ryba znalazł się w zainteresowaniu UB po doniesieniu z 18.01.1952, że wraz z innymi namawiał do wstąpienia do PSCh. Wedle UB był członkiem organizacji od sierpnia 1951 i posługiwał się ps. „Grom”. Pracował wówczas jako sztukator w Państwowym Przedsiębiorstwie Budowlanym Robót Konserwatorskich i Architektury Monumentalnej w Warszawie. Rozpracowanie zakończone w grudniu 1952 po skierowaniu aktu oskarżenia wobec części podejrzanych. Bronisław Ryba w akcie oskarżenia 13.12.1952 występował jako oskarżony, doprowadzany z aresztu UBP na m.st. Warszawę. Materiały sprawy przesłane 13.05.1953 do archiwum UBP na m.st. Warszawę, 30.06.1956 otrzymały sygn. 968/II.

IPN BU 0235/937 (968/II), t. 1.

Bronisław Ryba występuje w aktach procesu przed Wojskowym Sądem Rejonowym (WSR) w Warszawie w sprawie konspiracyjnej organizacji Polska Szturmówka Chłopska (PSCh), która działała w województwie warszawskim w latach 1948–1952. Bronisław Ryba, pracownik Państwowego Przedsiębiorstwa Budowlanego Robót Konserwatorskich i Architektury Monumentalnej w Warszawie, został aresztowany i poddany rewizji osobistej 30.04.1952. Przesłuchiwany przez oficerów śledczych UBP dla m.st. Warszawy 30.04., 3., 7.05., 13., 16., 17.06., 29.11. i 12.12.1952. Zeznał 30.04.1952, że do PSCh przystąpił w sierpniu lub wrześniu 1951 w Warszawie, został zaprzysiężony i posługiwał się ps. „Grom”. W akcie oskarżenia z 12.01.1953 zarzucono mu, że należąc do „kontrrewolucyjnej organizacji” PSCh „usiłował przemocą zmienić ludowo-demokratyczny ustrój Państwa Polskiego”, „dziesięciokrotnie udzielił swojego mieszkania dla przeprowadzenia spotkań i odpraw organizacyjnych, w których brał udział”, zwerbował kilku nowych członków, polecił przepisać na maszynie deklarację i statut PSCh oraz wydał polecenie jednemu z członków zdobycia maszyny drukarskiej do użytku organizacji. Za przynależność do PSCh skazany 25.02.1953 przez WSR na 12 lat więzienia, utratę praw publicznych i obywatelskich na 4 lata oraz konfiskatę mienia. Najwyższy Sąd Wojskowy 23.03.1953 odrzucił skargę rewizyjną. Dzięki kolejnym amnestiom wyrok zmniejszony 25.01.1955 do 8 lat więzienia, a 3.05.1956 do 4 lat. Po zatrzymaniu osadzony w areszcie UBP na m.st. Warszawę, natomiast po wyroku w Więzieniu nr I Warszawa-Mokotów. Zwolniony warunkowo 8.05.1956. Wyrok z 1953 roku unieważniony 12.04.1991 przez Sąd Najwyższy w Warszawie.

IPN BU 1069/18 (Sr-80/53), t. 1-2, IPN BU 3547/336 (II KRN 146/91).

Bronisław Ryba występuje w opracowaniu Wydz. „C” KSMO z 1973 dotyczącym Polskiej Szturmówki Chłopskiej (PSCh), konspiracyjnej organizacji antykomunistycznej, która działała w latach 1948-1952 w powiecie grójeckim i w Warszawie. Bronisław Ryba jest odnotowany wśród członków PSCh skazanych 23.02.1953 - otrzymał karę 12 lat więzienia. Wedle „kwestionariusza osobowego” datowanego 28.09.1973 należał do PSCh od sierpnia 1951 w Warszawie, gdzie pracował jako sztukator w Państwowym Przedsiębiorstwie Budowlanym Robót Konserwatorskich i Architektury Monumentalnej w Warszawie. Utrzymywał kontakt z założycielem i przywódcą PSCh Henrykiem Bąkiem oraz „zawerbował do organizacji nowych członków”. Aresztowany w Warszawie 30.04.1952. Dodatkowe dane o organizacji zawiera opracowanie Biura „C” MSW z 1983 roku. Pod nazwą Ochrona Konspiracyjna Polskiego Stronnictwa Ludowego założona została wiosną 1948 roku w pow. grójeckim przez Henryka Bąka. Od maja 1950 działała jako PSCh. Likwidując organizację w roku 1952 UB objęło rozpracowaniem 120 osób, aresztując 115 jej członków i 4 „pomocników”. PSCh „prowadziła szeroką działalność propagandową przeciwko kolektywizacji wsi i godziła w podstawy sojuszu robotniczo-chłopskiego”. W procesach członków PSCh skazano łącznie 65 osób. Wydano 3 wyroki kary śmierci (z czego 1 wykonano), a pozostałe kary wynosiły od 2 do 15 lat więzienia. Wedle oceny Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie organizacja „była szczególnie niebezpieczna, albowiem liczyła dość dużą liczbę członków, posiadała znaczną ilość broni i w szybkim tempie rozrastała się”.

IPN BU 0190/44 (Charakterystyka nr 43).